

V Bruseli 23. novembra 2018
(OR. en)

14498/18

**Medziinštitucionálny spis:
2018/0044(COD)**

JUSTCIV 285
ECOFIN 1088
EJUSTICE 156
COMPET 798
CODEC 2058
IA 385

POZNÁMKA

Od:	Predsedníctvo
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Č. dok. Kom.:	7222/18 + ADD 1 REV 1 + ADD 2 REV 1 + ADD 3
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o rozhodnom práve pre účinky postúpenia pohľadávok na tretie strany (prvé čítanie) – správa o pokroku

I. ÚVOD

1. Komisia v rámci akčného plánu v oblasti únie kapitálových trhov predložila 12. marca 2018 uvedený návrh¹, ktorý sa zakladá na článku 81 ods. 2 (Justičná spolupráca v občianskych veciach) Zmluvy o fungovaní Európskej únie a ktorý podlieha riadnemu legislatívnemu postupu. K tomuto návrhu je pripojené oznámenie Komisie o rozhodnom práve pre účinky transakcií s cennými papiermi na vlastnícke práva² a posúdenie vplyvu³. Cieľom návrhu je zvýšiť počet cezhraničných transakcií s pohľadávkami, a tým uľahčiť prístup k financiam.

¹ 7222/18 – COM(2018) 96 final.

² 7358/18 – COM(2018) 89 final.

³ 7222/18 ADD1 REV 1 + ADD2 REV 1.

2. Postúpenie pohľadávky označuje situáciu, keď veriteľ prevedie právo nárokovať si pohľadávku na inú osobu. V súčasnosti neexistuje na úrovni EÚ žiadna právna istota, pokiaľ ide o to, ktoré vnútroštátne právo sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, kto je vlastníkom pohľadávky po jej postúpení v cezhraničnom prípade.
3. Ako všeobecné pravidlo Komisia navrhuje, aby sa v situáciách, keď dochádza ku kolízii právnych poriadkov, účinky postúpenia pohľadávky na tretie strany riadili právom krajiny, v ktorej má postupca obvyklý pobyt. Komisia v posúdení uvádza, že jednou z hlavných výhod tohto pravidla je, že rozhodné právo je ľahko predvídateľné, keďže miesto, kde sa nachádza postupca, môžu tretie strany určiť dopredu. Komisia súčasne navrhuje dve výnimky (hotovosť pripísaná na účet v banke a pohľadávky vyplývajúce z finančných nástrojov); v týchto prípadoch sa bude uplatňovať právo postúpenej pohľadávky. Okrem toho, pokiaľ ide o sekuritizačné transakcie, Komisia navrhuje možnosť výberu medzi právom miesta obvyklého pobytu postupcu a právom postúpenej pohľadávky. Má to umožniť veľkým, ako aj menším prevádzkovateľom zapájať sa do cezhraničných sekuritizácií.
4. Európsky parlament vymenoval za spravodajcu poslanca Pavla Svobodu (CZ, PPE), ktorý je predsedom Výboru pre právne veci. Plánom EP 12. septembra 2018 schválilo rozhodnutie výboru JURI začať medziinštitucionálne rokovania na základe správy poslanca Svobodu⁴, ktorá obsahuje 24 pozmeňujúcich návrhov k návrhu Komisie.

⁴ PE621.985v02-00 - A8-0261/2018.

5. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal k návrhu stanovisko⁵ 11. júla 2018 a Európska centrálna banka zaujala stanovisko⁶ 18. júla 2018.
6. V súvislosti s uplatňovaním Protokolu (č. 21) k zmluvám o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k zmluvám, sa Spojené kráľovstvo rozhodlo nezúčastniť sa na návrhu a na rozhodnutie Írska sa čaká. V súvislosti s uplatňovaním Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k zmluvám, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí navrhovaných opatrení.

II. PRÁCA V RADE

7. Pracovná skupina pre občianskoprávne veci (postúpenie pohľadávok) uskutočnila prvú všeobecnú výmenu názorov na návrh a sprievodné posúdenie vplyvu počas bulharského predsedníctva. Počas rakúskeho predsedníctva bolo päť zasadnutí pracovnej skupiny venovaných technickému preskúmaniu návrhu.
8. Pracovná skupina pre občianskoprávne veci vo všeobecnosti návrh uvítala a potvrdila potrebu zabezpečiť právnu istotu v prípade cezhraničného postúpenia pohľadávok, pretože cieľom tohto návrhu je vyplniť medzeru v práve Únie, ktorá sa nevyplnila nariadením Rím I⁷. Zároveň mnohé členské štáty zdôraznili, že hoci sa návrh na prvý pohľad javí ako nástroj medzinárodného práva súkromného s obmedzeným rozsahom pôsobnosti, týka sa cenných papierov a právnych aspektov finančných trhov, a je preto veľmi komplexný. Poznamenali, že je nevyhnutná hĺbková analýza jeho obsahu a možných dôsledkov.

⁵ 11427/18.

⁶ CON/2018/33.

⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), *Ú. v. EÚ L 177, 4.7.2008, s. 6 – 16.*

9. V priebehu zasadnutí pracovnej skupiny členské štáty aktívne prispeli k objasneniu komplexnosti návrhu predložením konkrétnych príkladov, ktoré sa potom prerokovali s Komisiou.
10. Predsedníctvo 23. októbra 2018 predložilo dokument o článkoch 1 (Rozsah pôsobnosti), 2 (Vymedzenie pojmov), 4 (Rozhodné právo) a 10 (Vzťah k iným ustanoveniam práva Únie), pretože tieto články sa považujú za kľúčové prvky návrhu. Rokovania na základe dokumentu predsedníctva ukázali, že znenie treba ešte viac objasniť v súvislosti s určitými vymedzeniami pojmov a s cieľom zabezpečiť, aby sa návrh nevzťahoval na cenné papiere. Okrem toho rokovania o článku 4 ukázali, že väčšina členských štátov ešte nebola pripravená vyjadriť svoju konečnú pozíciu, pokiaľ ide o základné ustanovenie návrhu. Zatiaľ čo viaceré členské štáty vyjadrili predbežnú tendenciu podporiť všeobecné pravidlo, ako ho navrhuje Komisia, niektoré členské štáty tvrdili, že hlavným kolíznym kritériom je právo postúpenej pohľadávky. Vo všeobecnosti členské štáty zdôraznili, že konečné rozhodnutie o tom, či je všeobecné pravidlo navrhované Komisiou najvhodnejšie, je možné prijať len po dôkladnom preskúmaní rozsahu pôsobnosti návrhu a rôznych typov pohľadávok, ktoré by mohli byť predmetom postúpenia.

11. Po prvom preskúmaní celého návrhu predsedníctvo predložilo dokument⁸, ktorý obsahuje sériu návrhov znenia, s cieľom uľahčiť ďalšie rokovania o kľúčových prvkoch návrhu, pričom vzalo do úvahy ústne a písomné príspevky členských štátov. Podrobné poznámky členských štátov k návrhu a príslušnému posúdeniu vplyvu sú zhrnuté v samostatných dokumentoch⁹.
12. Návrhy na preformulovanie znenia sa vo všeobecnosti uvítali ako krok správnym smerom. Mohlo by dôjsť k pokroku vo viacerých technických otázkach, ako napríklad vzťah medzi návrhom a nariadením Rím I a ďalšie zosúladenie s uvedeným nariadením. Existovala široká zhoda v tom, že pozícia veriteľa by sa týmto návrhom nemala ovplyvniť, a že by sa táto skutočnosť mala v texte jasnejšie vyjadriť. Predbežná spoločná dohoda – bez toho, aby tým bola dotknutá potreba opätovne preskúmať niektoré podrobnosti – by sa mohla dosiahnuť, pokiaľ ide o pojem „účinky na tretie strany“, niektoré vymedzenia pojmov, ako napríklad „postúpenie“, „pohľadávka“ alebo „obvyklý pobyt“, a použitie zásady všeobecnej pôsobnosti. Analýza článkov 5 (Rozsah pôsobnosti rozhodného práva), 9 (Štáty s viacerými právnymi systémami) a 14 (Časová pôsobnosť) poukazuje na to, že by boli potrebné obmedzené zmeny s cieľom objasniť tieto články a zlepšiť ich znenie.
13. Avšak počas rokovaní v rámci pracovnej skupiny pre občianskoprávne veci vyšli najavo niektoré záležitosti, ktoré je potrebné objasniť skôr, než sa prijímú kľúčové politické rozhodnutia. Vzhľadom na komplexnosť návrhu, jeho možný vplyv na finančné trhy a jeho prepojenie s inými nástrojmi práva Únie je nevyhnutné ďalšie preskúmanie zo strany právnych a finančných expertov s cieľom umožniť členským štátom, aby prijali dôkladne podložené rozhodnutia.

⁸ 13936/18.

⁹ 11384/18 + ADD1; 13614/18 + ADD1 + ADD 2 + ADD 3; WK 11125/2018 + ADD1 + ADD 2.

14. Vzhľadom na uvedené patria medzi hlavné prvky, v súvislosti s ktorými sú potrebné ďalšie rokovania a boli by vhodné zásadné zmeny:
- a) článok 1 (Rozsah pôsobnosti) a zoznam výnimiek z rozsahu pôsobnosti nariadenia;
 - b) článok 2 (Vymedzenie pojmov), najmä s ohľadom na vymedzenie pojmu „úverová inštitúcia“, „peňažné prostriedky v hotovosti“ a „finančné nástroje“;
 - c) článok 4 (Rozhodné právo): analýza všeobecnej kolíznej normy (obvyklý pobyt postupcu), ktorú navrhla Komisia, ukázala, že by bolo potrebné zvážiť doplnenie viacerých výnimiek. Mohlo by sa to napríklad týkať syndikovaných zmlúv o úvere alebo prípadov, keď sa nehnuteľnosť používa ako kolaterál pri zabezpečených úveroch. Bude preto dôležité identifikovať vhodné kolízne kritérium v závislosti od druhu pohľadávky, ktorá je predmetom postúpenia. V prípade, že členské štáty určia právo postúpenej pohľadávky za rozhodné právo ako všeobecné pravidlo, budú nevyhnutné určité (iné) výnimky, napríklad s ohľadom na postúpenie viacerých a budúcich pohľadávok (napr. podľa zmlúv o faktoringu);

- d) článok 10 (Vzťah k iným ustanoveniam práva Únie): vzťah tohto návrhu s nariadením o insolvenčnom konaní¹⁰ a tromi smernicami o cenných papieroch (smernica o dohodách o finančných zárukách¹¹, smernica o konečnom zúčtovaní¹² a smernica o likvidácii¹³) je komplexnou záležitosťou, keďže tieto štyri právne predpisy obsahujú svoje vlastné kolízne normy. Cieľom možných zmien by malo byť predísť prípadnému prekryvaniu sa kolíznych noriem týchto nástrojov a návrhom alebo nesúladu medzi nimi.

III. ZÁVER

15. Hoci sa počas rakúskeho predsedníctva dosiahol značný pokrok, na dosiahnutie dohody o potrebných zmenách návrhu sa bude musieť vynaložiť ďalšie úsilie vzhľadom na jej zložitosť a ďalekosiahle dôsledky.
16. V tejto súvislosti sa Výbor stálych predstaviteľov vyzýva, aby predložil túto správu o pokroku Rade, aby ju táto zobrala na vedomie na zasadnutí 6. a 7. decembra 2018.

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 z 20. mája 2015 o insolvenčnom konaní, *Ú. v. EÚ L 141*, 5.6.2015, s. 19 – 72.

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES zo 6. júna 2002 o dohodách o finančných zárukách, *Ú. v. ES L 168*, 27.6.2002, s. 43 – 50.

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/26/ES z 19. mája 1998 o konečnom zúčtovaní v platobných systémoch a zúčtovacích systémoch cenných papierov, *Ú. v. ES L 166*, 11.6.1998, s. 45 – 50.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/24/ES zo 4. apríla 2001 o reorganizácii a likvidácii úverových inštitúcií, *Ú. v. ES L 125*, 5.5.2001, s. 15 – 23.